

Vládní návrh

ZÁKON

ze dne 2020,

kterým se mění zákon č. 247/2020 Sb., o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru označovaného jako SARS CoV-2 na oblast kulturních akcí

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

Zákon č. 247/2020 Sb., o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru označovaného jako SARS CoV-2 na oblast kulturních akcí, se mění takto:

1. V § 2 se slova „31. října 2020“ nahrazují slovy „30. září 2021“.
2. V § 3 odst. 1 se slova „před nabytím účinnosti tohoto zákona“ zrušují.
3. V § 3 odst. 2 a v § 5 odst. 2 písm. b) se slova „března 2021“ nahrazují slovy „října 2022“.
4. V § 4 odst. 1 se slova „31. března“ nahrazují slovy „30. června“.

Čl. II

Přechodná ustanovení

1. Není-li dále stanoveno jinak, právní vztahy a práva a povinnosti z nich vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se řídí podle zákona č. 247/2020 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.
2. Zákon č. 247/2020 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se použije rovněž na vstupné za kulturní akci podle § 2 zákona č. 247/2020 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, které bylo uhrazeno zákazníkem nebo v jeho prospěch ode dne 19. května 2020 do dne bezprostředně předcházejícího dni nabytí účinnosti tohoto zákona.

Čl. III

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem jeho vyhlášení.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

I. Obecná část

1. Zhodnocení platného právního stavu

V souvislosti s rozšířením onemocnění COVID-19, způsobeným novým koronavirem SARS CoV-2, byla od jara letošního roku v České republice a dalších státech postupně přijímána řada opatření. Šířením onemocnění a navazujícími opatřeními byl zvláště těžce postižen sektor kultury zahrnující divadelní a filmová představení, koncerty, pohybové či taneční produkce, kulturní festivaly a přehlídky. Tento trh byl zjara zcela paralyzován a ve snaze zmírnit negativní ekonomické a sociální dopady v oblasti živé kultury byl přijat zákon č. 247/2020 Sb. Jeho časová působnost je časově limitována, vztahuje pouze na kulturní akce konané do 31. října 2020. V případě zrušení plánované kulturní akce z důvodu pandemie, vzhledem k podmínkám, které nastaly bez zavinění pořadatele, umožňuje platný zákon pořadateli odložit vrácení vstupného zaplaceného do účinnosti zákona zákazníkovi a namísto toho mu nabídnout poukaz na kulturní akci, který bude moci zákazník využít na náhradní akci. Zákon zde namísto standardního vyrovnání vrácením zaplaceného vstupného nebo formou změny smlouvy nabízí způsob, jak se se vzniklou situací vyrovnat, aniž by došlo k výraznému poškození práv zákazníků. Navrhované opatření umožnilo zákazníkům přesunout návštěvu kulturní akce na pozdější vhodnější dobu. Zároveň zákon zavedl ochranu pro zvláště zranitelné skupiny zákazníků, kterým ponechal možnost trvat na vrácení vstupného.

2. Odůvodnění hlavních principů a nezbytnosti navrhované právní úpravy včetně dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Během léta sice došlo spolu s poklesem počtu nakažených osob k uvolnění situace, ale s podzimním nárůstem epidemie opět nastává další vlna omezení akcí a vývoj do budoucna je značně nejistý. Pokud nedochází přímo k zákazům a nastavení limitujících podmínek formou opatření exekutivy, pořadatelé, vedení obavami o zdraví návštěvníků a účinkujících, mohou některé kulturní akce sami zrušit. Česká republika navíc byla zařazena mezi rizikové země, takže mnozí umělci ze zahraničí svá vystoupení ruší či na plánovaná představení nedorazí. Mimořádným opatřením Ministerstva zdravotnictví ze dne 23. září 2020 byly od 24. září 2020 zakázány některé divadelní, hudební, filmová a další umělecká představení, sportovní, kulturní, náboženské, spolkové, taneční, tradiční a jim podobné akce a jiná shromáždění, výstavy, slavnosti, poutě, přehlídky, ochutnávky, trhy a veletrhy, vzdělávací akce, oslavy. Od 5. října 2020 vláda v souvislosti s vyhlášením nouzového stavu zakázala mj. koncerty, divadelní představení a jiná umělecká představení a slavnosti, při kterých se převážně zpívá, včetně zkoušek a stanovila omezení pro divadelní, filmová a jiná umělecká představení, při nichž se nezpívá. Navíc vláda dne 8. října 2020 přijetím krizového opatření zakázala nebo omezila další akce. V návaznosti na vývoj epidemie lze předpokládat další zákazy kulturních akcí. Nastává tedy podobná situace jako na jaře letošního roku. Cílem navrhované úpravy je nastavit shodné podmínky pro pořadatele kulturních akcí a zákazníky, které byly zavedeny zákonem č. 247/2020 Sb. pro další časové období. Je proto navrhováno prodloužení časové působnosti zákona na kulturní akce, které se mají uskutečnit až do 30. září 2021. Novela umožní pořadateli odložit vrácení vstupného na akce, které se mají uskutečnit po účinnosti novely do 30. září 2021 a budou kvůli epidemii zrušeny.

Navrhovaná právní úprava nebude mít negativní dopad na rovné postavení mužů a žen, neboť nijak nerozlišuje ani nezvýhodňuje jedno z pohlaví a nestanoví pro něj odlišné podmínky, a neporušuje zákaz diskriminace.

3. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Návrh je v souladu s ústavním pořádkem České republiky.

Návrh zákona se dotýká zejména ústavně zaručeného práva vlastnit majetek (čl. 11 Listiny základních práv a svobod, dále jen „Listina“) a ústavně zaručeného práva podnikat (čl. 26 Listiny). Při zásazích do těchto základních práv návrh zákona plně respektuje zásadu, že při stanovení mezí základních práv musí být šetřeno jejich podstaty a smyslu (čl. 4 odst. 4 Listiny). Zásahy do uvedených základních práv jsou vyváženy legitimním zájmem na ochraně dlužníků a na eliminaci některých nežádoucích sociálních a ekonomických jevů, které by v případě hromadného úpadku pořadatelů kulturních akcí nastaly zejm. v oblasti zaměstnanosti.

4. Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie nebo obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Navrhovaný zákon přímo nezpracovává právo Evropské unie, na úrovni Evropské unie neexistuje obecný předpis, který by se upravované problematiky přímo týkal. Navrhovaný zákon není v rozporu s judikaturou soudních orgánů Evropské unie a zároveň respektuje obecné právní zásady práva Evropské unie, především obecnou unijní právní zásadu proporcionality.

5. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Navrhovaný zákon není v rozporu se závazky vyplývajícími pro Českou republiku z mezinárodních smluv ani obecně uznávaných zásad mezinárodního práva. Navrhovaná úprava je v souladu s Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod.

6. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny

Navrhovaný zákon má za cíl odvrátit hrozící hromadné úpadky pořadatelů kulturních akcí, kterým v souvislosti s dopady pandemie chybí likvidní finanční prostředky, neboť většinu prostředků již použili na přípravy, zálohy umělců a dodavatelů souvisejících služeb. Pořadatelé jsou nyní ještě více finančně vyčerpáni než na jaře, protože nouzová řešení a přesuny akcí si vyžádaly další neplánované náklady. Očekává se pozitivní dopad na podnikatelské prostředí a zachování zaměstnanosti v oblasti kultury.

Novela ponechává nedotčený režim zvláštní ochrany zvláště zranitelných zákazníků, kteří budou mít i nadále možnost požádat o vrácení uhrazeného vstupného. Jedná se o fyzické osoby, které jsou v souvislosti se současnou koronavirovou krizí obzvláště zranitelné a v důsledku čerpání poukazu by se mohla prohloubit jejich tíživá ekonomická nebo sociální situace, jako např. o osoby zdravotně postižené, osoby vedené v evidenci úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání, osoby čerpající mateřskou nebo rodičovskou dovolenou nebo osoby starší 65 let nebo osamělé rodiče pečující o nezaopatřené děti.

7. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Navrhovaný zákon nebude mít žádné dopady na ochranu soukromí a osobních údajů.

8. Zhodnocení korupčních rizik

Navrhovaný zákon nezakládá žádná korupční rizika.

9. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo ochranu státu a dopady na životní prostředí

Navrhovaný zákon nemá vliv na bezpečnost nebo obranu státu ani na životní prostředí.

10. Způsob projednání návrhu zákona

S ohledem na mimořádnost situace se současně s předložením návrhu zákona navrhuje, aby předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky pro projednání návrhu zákona vyhlásil stav legislativní nouze podle § 99 zákona o jednacím řádu Poslanecké sněmovny a aby obě komory Parlamentu České republiky návrh zákona projednaly ve zkráceném jednání. Vzhledem k tomu, že platný zákon se vztahuje pouze na kulturní akce s předpokládaným termínem konání do 31. října 2020, je nutno urychleně řešit nastalou situaci.

II. Zvláštní část

Čl. I.

K bodu 1

Vzhledem k podzimní epidemiologické situaci a opatřením omezujícím kulturní produkce, kdy konání kulturní akce v předpokládaném termínu a rozsahu nelze vzhledem k podmínkám, které nastaly bez zavinění pořadatele, zajistit, se navrhuje prodloužení časové působnosti zákona na kulturní akce, které se mají uskutečnit až do 30. září 2021.

K bodu 2

Zákon č. 247/2020 Sb. byl navázán na vstupné na kulturní akce zaplacené před jeho účinností. Pokud by ustanovení § 3 odst. 1 bylo ponecháno v původní podobě, vylučovalo by navrhované časové posuny úpravy. Navrhuje se nezbytná úprava, protože by se zákon bez ní po novele vztahoval pouze na vstupné, uhrazené před 19. květnem 2020. Zákon se tak bude, vedle období upraveného v čl. II bodu 2., vztahovat též na vstupné, uhrazené po účinnosti novely zákona.

K bodu 3

V návaznosti na posun časové působnosti zákona je nutno adekvátně posunout i termíny pro počátek a konec běhu ochranné doby.

K bodu 4

V návaznosti na posun časové působnosti zákona je nutnou adekvátně posunout i lhůtu, v níž může zákazník pořádat pořadatele o poukaz na kulturní akci, uvedenou v § 4 odst. 1.

Čl. II

Za účelem propojení platného znění zákona a nové úpravy se navrhuje nezbytná přechodná ustanovení, která řeší důsledky právních vztahů již vzniklých.

Zákon č. 247/2020 Sb. byl navázán na vstupné na kulturní akce zaplacené před jeho účinností, tj. před 19. květnem 2020. V reakci na změnu § 3 odst. 1 je třeba postihnout rovněž vstupné uhrazené od účinnosti platného zákona do účinnosti navrhované novely. Velká část vstupného na akce plánované na dobu po 31. říjnu 2020 již byla zákazníky uhrazena. V tomto případě je tedy retroaktivní působnost zákona jedním z nezbytných legislativních opatření, jak předcházet nežádoucím důsledkům vyplývajícím z hrozící platební neschopnosti pořadatelů, která by měla nepříznivé důsledky nejen pro oblast kultury a pro hospodářství jako celek, ale rovněž pro držitele vstupenek, kteří by v případě platební neschopnosti pořadatelů pravděpodobně neobdrželi žádnou náhradu.

Čl. III

S ohledem na současnou situaci, kdy Světová zdravotnická organizace (WHO) prohlásila epidemii koronaviru SARS CoV-2 za pandemii, nelze postupovat podle § 3 odst. 3 zákona č. 309/1999 Sb., o Sbírce zákonů a o Sbírce mezinárodních smluv, tj. nelze stanovit účinnost k 1. lednu nebo k 1. červenci kalendářního roku. Naopak vzhledem k tomu, že tento zákon je předkládán v souvislosti s vyhlášeným nouzovým stavem, je třeba stanovit datum účinnosti co nejdříve, tj. dnem vyhlášení zákona ve Sbírce zákonů.

V Praze dne 12. října 2020

Předseda vlády:
Ing. Andrej Babiš v.r.

Ministr kultury:
PhDr. Lubomír Zaorálek v.r.